

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

4ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 24 Ιουνίου 2022 με την εξής σύνθεση: Μαργαρίτα Κανάβα Πρόεδρος, Γεώργιος Κουκούτσης – Εισηγητής και Γερασιμούλα – Μαρία Δρακονταειδή, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 23.12.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 2363/24.12.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στο ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της Περιφέρειας ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθ. 1471/2021 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που εγκρίθηκε το από 22.11.2021 πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο οικονομικός φορέας «...».

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «παρεμβαίνων»), που εδρεύει στα ... στην οδό ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προσφυγή του ο προσφεύγων ζητά να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το σκέλος που εγκρίθηκε το από 22.11.2021 πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού και ανακηρύχθηκε προσωρινός ανάδοχος ο παρεμβαίνων.

Με την παρέμβασή του ο παρεμβαίνων επιδιώκει την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης.

Σε συμμόρφωση με την υπ' αριθ. 253/2022 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία η υπόθεση αναπέμπεται στην ΕΑΔΗΣΥ κατόπιν ακύρωσης της υπ' αριθ. 249/2022 απόφασής της. Με την απόφασή της η ΕΑΔΗΣΥ δέχθηκε τις αιτιάσεις της προδικαστικής προσφυγής όσον αφορά το έμμεσο κόστος για τις αμοιβές τριών πολιτικών μηχανικών και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του, ενώ απέρριψε τις αιτιάσεις για τις λοιπές

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

δαπάνες του έμμεσου κόστους ως αλυσιτελείς και τις αιτιάσεις για τις δαπάνες του άμεσου κόστους ως αβάσιμες. Με την απόφασή του, το Διοικητικό Εφετείο Θεσσαλονίκης δέχθηκε τα εξής: «15. Επειδή, όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της προσβαλλόμενης απόφασης, η κρίση της Α.Ε.Π.Π. περί απόρριψης της προσφοράς της αιτούσας, έχει ως αιτιολογικό έρεισμα ασάφεια της προσφοράς αυτής ως προς την πλήρωση των όρων της διακήρυξης του ένδικου διαγωνισμού με τους οποίους απαιτείται το μεν η απασχόληση στο έργο τουλάχιστον τριών μηχανικών, το δε η τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας και περαιτέρω ορίζεται σε 18 μήνες η προθεσμία εκτέλεσης του έργου. Ωστόσο, με την προδικαστική προσφυγή της παρεμβαίνουσας δεν είχε προβληθεί σχετικός με την τήρηση των παραπάνω όρων λόγος αποκλεισμού της προσφοράς της απούσας αλλά είχε αμφισβητηθεί η επάρκεια της αιτιολογίας της απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της αναθέτουσας αρχής κατά το μέρος που δέχθηκε την αιτιολόγηση της προσφοράς της απούσας ως προς το τεκμαιρόμενο, κατά την παρ. 5^α του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, ασυνήθιστα χαμηλό ύψος της προσφοράς της και είχαν προβληθεί, μεταξύ άλλων, οι συναρτώμενες με το ύψος των δαπανών έμμεσου κόστους αιτιάσεις για την απασχόληση των τριών τεχνικών σε συνδυασμό με το χρονοδιάγραμμα του έργου, που παρατίθενται στην 11^η σκέψη. Ως εκ τούτου, η ως άνω αιτιολογία της Α.Ε.Π.Π., η οποία σύμφωνα με το άρθρο 367 παρ. 1 και 5 του ν. 4412/2016, όπως η παρ. 5 προστέθηκε με το άρθρο 43 παρ. 43 του ν. 4605/2019 «επιλαμβάνεται αποκλειστικά επί θεμάτων που θίγονται με την προσφυγή», παρίσταται πλημμελής διότι διατυπώνεται ασύνδετα με το ύψος της οικονομικής προσφοράς της απούσας και δεν εκφέρεται κρίση για το αν η προσφορά αυτή καθίσταται ασυνήθιστα χαμηλή λόγω μη επαρκούς αιτιολόγησης της, όπως είχε ισχυρισθεί με την προδικαστική προσφυγή της η παρεμβαίνουσα. Κατόπιν αυτών, πρέπει η προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί κατά το μέρος αυτό ...».

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε τον Εισηγητή Γεώργιο Κουκούτση
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ. 1 και 2 του ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, συνολικού ποσού 15.000 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 23.12.2021 πληρωμή στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο και υπολογίζεται με βάση την προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, ήτοι βάσει του ποσού των 4.032.258,06 Ευρώ.

2. Επειδή με την υπ' αριθ. ... διακήρυξη ανοικτής διαδικασίας προκηρύχθηκε ηλεκτρονικός διαγωνισμός κάτω των ορίων για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «Συντήρηση περιαστικής οδού πόλεως ...», εκτιμώμενης αξίας 4.032.258,06 ευρώ, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24%, ήτοι 5.000.000 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων στις 06.09.2021 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ...

4. Επειδή ο επίδικος διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ενόψει του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 23.12.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες στις 13.12.2021, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α' του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθρου 8 του π.δ. 39/2017.

6. Επειδή στις 24.12.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέτασης προσφυγής, διά μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού προς όλους τους ενδιαφερόμενους σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

7. Επειδή με την υπ' αριθ. 3286/2021 Πράξη του Προέδρου του 4^{ου} Κλιμακίου ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής.

8. Επειδή ο παρεμβαίνων κατέθεσε στις 3/1/2022, ήτοι εμπροθέσμως, μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, την με αριθμό ΓΑΚ ΠΑΡ 159/2022 παρέμβασή του, για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά του έχει κριθεί αποδεκτή και έχει ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού και ως εκ τούτου επιδιώκει τη διατήρηση της προσβαλλόμενης ως προς το σκέλος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς του.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 5/1/2022 τις απόψεις της επί της προσφυγής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα και τον παρεμβαίνοντα αυθημερόν.

10. Επειδή ο προσφεύγων στις 10/1/2022, ήτοι εμπροθέσμως σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016 όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4782/2021, υπέβαλε μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού υπόμνημα επί των απόψεων της αναθέτουσας αρχής, το οποίο λαμβάνεται υπόψη από το αποφασίζον Κλιμάκιο.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 4^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

12. Επειδή με την προσφυγή του ο προσφεύγων υποστηρίζει τα εξής: *«Από το άρθρο 6 της ΕΣΥ προβλέπεται ότι η Διεύθυνση του έργου γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 139 του Ν. 4412/2016, "Διεύθυνση έργου από την πλευρά του αναδόχου. Η διεύθυνση των έργων από την πλευρά του αναδόχου στους τόπους κατασκευής τους γίνεται από τεχνικούς που έχουν τα κατάλληλα προσόντα και είναι αποδεκτοί από την διευθύνουσα υπηρεσία. Η επί του τόπου των έργων παρουσία τεχνικού στελέχους ή τεχνικού υπαλλήλου του αναδόχου είναι υποχρεωτική και ανάλογη με τη φύση και το μέγεθος του κατασκευαζόμενου έργου. Η ελάχιστη τεχνική στελέχωση του εργοταξίου σε κάθε έργο καθορίζεται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, στη διακήρυξη. Προκειμένου για έργα προϋπολογισμού πάνω από τρία εκατομμύρια*

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

(3.000.000,00) ευρώ, η αναλογία αυτή καθορίζεται τουλάχιστον σε τρεις (3) τεχνικούς ανάλογων προσόντων και πείρας, από τους οποίους ένας (1) τουλάχιστον πρέπει να είναι διπλωματούχος ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) και ένας (1) τουλάχιστον πτυχιούχος ανωτάτου τεχνολογικού εκπαιδευτικού ιδρύματος (Α.Τ.Ε.Ι.). Από την ανάλυση του Έμμεσου Κόστους της ... προκύπτει, κατ' αρχάς, εσφαλμένος υπολογισμός του κόστους του απαιτούμενου τεχνικού προσωπικού, αφού αφενός μεν δεν υπολογίστηκαν τα έξοδα τριών τεχνικών αλλά μόνο δύο αφετέρου δε δεν υπολογίστηκε ορθά ο χρόνος απασχόλησής τους. Συγκεκριμένα υπολογίστηκε μειωμένος χρόνος κατασκευής του έργου σε 6 μήνες αντί των 18 και δεν υπολογίστηκε ο χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης του έργου 15 μηνών».

13. Επειδή επί του ως άνω ισχυρισμού δεν απάντησε ούτε η αναθέτουσα αρχή με τις απόψεις της ούτε ο παρεμβαίνων με την παρέμβασή του.

14. Επειδή όπως προκύπτει από την επισκόπηση των εξηγήσεών του, ο παρεμβαίνων υπέβαλε πίνακα υπολογισμού έμμεσου κόστους όπου συμπεριέλαβε τον Διευθυντή του Έργου (πολιτικός μηχανικός), τον Εργοταξίαρχη (πολιτικός μηχανικός) και τον Μηχανικό Εφαρμογής (πολιτικός μηχανικός) υπολόγισε δε ως μηνιαίες αποδοχές για τον μεν Εργοταξίαρχη το ποσό των 1400 ευρώ, για τον δε Μηχανικό Εφαρμογής το ποσό των 1.000 ευρώ. Οι αποδοχές αυτές, που τις υπολόγισε για 6 μήνες παραμονής στο έργο, ανέρχονται στο ποσό των 8.400 ευρώ και στις 6.000 ευρώ αντίστοιχα. Για τον Διευθυντή του έργου (πολιτικός μηχανικός) δεν συμπεριέλαβε συγκεκριμένο ποσό αποδοχών καθώς τα αντίστοιχα κελιά του πίνακα «μηνιαίες αποδοχές», «δαπάνη» είναι κενά. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τον ίδιο πίνακα ο παρεμβαίνων έχει προβλέψει κονδύλι επισφαλών και απρόβλεπτων εξόδων πάσης φύσεως που ισούται με το 1% επί της προσφοράς (1.502.646,60), ήτοι με το ποσό των 15.026,47 ευρώ, ενώ στον πίνακα άμεσου κόστους προβλέφθηκε ότι το κέρδος του εργολάβου ανέρχεται στο ποσό των 97.896,84 ευρώ. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η δαπάνη που δεν αναγράφεται ως προς τις αποδοχές του διευθυντή του έργου με ειδικότητα πολιτικού μηχανικού καλύπτεται από το κονδύλι αυτό, των απρόβλεπτων εξόδων, ακόμη και αν υπολογιστεί με τις αποδοχές του εργοταξίαρχη, ήτοι

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

1400 ευρώ X 6 μήνες. Ενόψει των ανωτέρω, όμως, το ύψος της προσφοράς δεν παρίσταται ασυνήθιστα χαμηλό, λόγω μη συμπερίληψης των αποδοχών του διευθυντή του έργου, ενώ ούτε ο προσφεύγων προβάλλει ότι η προσφορά του παρεμβαίνοντας καθίσταται ζημιογόνος εξ αυτού του λόγου. Δεδομένου δε ότι δεν προβάλλεται λόγος ως προς νόμιμο ύψος της αμοιβής των άλλων δύο μηχανικών για τους οποίους ρητώς προβλέφθηκε το σχετικό κονδύλι στον ως άνω πίνακα ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος περί πλημμελούς αιτιολόγησης της προσβαλλόμενης, ως προς κόστος των αποδοχών των τριών μηχανικών, τυγχάνει απορριπτέος ως αλυσιτελής.

15. Επειδή περαιτέρω προβάλλεται από τον προσφεύγοντα ο ακόλουθος ισχυρισμός: *«Από το άρθρο 7 της ΕΣΥ προβλέπεται χρόνος 18 μηνών για την κατασκευή – ολοκλήρωση του έργου και ομοίως χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης 15 μηνών (άρθρο 31 ΕΣΥ). Ο χρόνος κατασκευής και ο χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης του έργου επιβαρύνουν σημαντικά τα γενικά έξοδα του Αναδόχου, τα οποία διαμορφώνονται σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Η Τεχνική Έκθεση Χρονοδιαγράμματος που προσκομίσθηκε από την ... με εκτιμώμενο χρόνο κατασκευής του έργου εντός 6 μηνών δεν είναι ρεαλιστική και δεν τεκμηριώνεται επαρκώς. Όσον αφορά στην δυνατότητα της ... να εκτελέσει το έργο εντός 6 μηνών αντί του προβλεπόμενου από τα συμβατικά τεύχη χρόνου κατασκευής των 18 μηνών σας επισημαίνουμε εκτός των άλλων το υψηλό ανεκτέλεστο της ... 17.349.396,16€ σύμφωνα με τα στοιχεία που υπεβλήθησαν κατά την ημέρα του διαγωνισμού. Επιπροσθέτως, είναι απίθανη η δυνατότητα του φορέα του έργου να χρηματοδοτήσει το έργο εντός έξι (6) μηνών αντί του προβλεπόμενου χρόνου των δεκαοκτώ (18) μηνών και πλέον. Ομοίως, είναι αδύνατο το έργο να χρηματοδοτηθεί από τον υποψήφιο ανάδοχο ... προκειμένου να ολοκληρωθεί εντός έξι (6) μηνών».*

16. Επειδή επί του συγκεκριμένου ισχυρισμού η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει τα εξής: *«Η υποβληθείσα προσφορά του προσωρινού αναδόχου αποτελεί συμβατική του υποχρέωση, την οποία οφείλει να τηρεί και να εφαρμόζει κατά γράμμα. Ιδίως ως προς τον προσδιορισμό των οικονομικών μεγεθών με τα οποία διαμόρφωσε την οικονομική του προσφορά, θα αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της επικείμενης σύμβασης ανάθεσης του έργου που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη την διάρκεια*

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

εκτέλεσης της σύμβασης. Η εκτέλεση της σύμβασης διέπεται από όρους και τεχνικές προδιαγραφές (τόσο των υλικών όσο και των εργασιών) οι οποίες θα διασφαλίζονται από τον έλεγχο των αρμόδιων οργάνων. Εναπόκειται λοιπόν στην Προϊσταμένη Αρχή και την Διευθύνουσα Υπηρεσία να ελέγχει και να πιστοποιεί την πρόοδο εκτέλεσης του έργου με βάση την υποβληθείσα προσφορά, τηρώντας πάντα τα αναφερόμενα στον Ν. 4412/2016 και στον Ν. 4782/2021. Εξάλλου, με την υπογραφή της εργολαβικής σύμβασης θα εκδοθεί και μία εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης (5% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης), η οποία μπορεί να εκπέσει εάν ο Ανάδοχος δεν τηρήσει τα συμφωνηθέντα. Τονίζουμε επίσης ότι η εταιρία «...» εκτελεί για την ΠΕ ... το έργο: «Συντήρηση Εθνικού και Επαρχιακού οδικού δικτύου ΠΕ ... για τα έτη 2020, 2021, 2022», προϋπολογισμού 3.320.000,00€ (ημερ. υπογραφής σύμβασης 21-04-2021). Το έργο εκτελείται χωρίς προβλήματα με ποσοστό έκπτωσης 54,63%, παρόμοιο με το ποσοστό έκπτωσης (57,14%) που υπέβαλε η εταιρία «...» για το έργο: «Συντήρηση περιαστικής οδού πόλεως ...». Φυσικά το έργο που θα εκτελεστεί στην Περιαστική Οδό ... δικαιολογεί μεγαλύτερο ποσοστό έκπτωσης δεδομένου ότι είναι ενιαίο και χωρίς μεγάλη διασπορά εργασιών, όπως έχει το πρώτο από τα προαναφερθέντα. Από τον πίνακα έργων οδοποιίας (κατά την τελευταία πενταετία) που προσκόμισε η εταιρία «...» για την αιτιολόγηση της προσφοράς της, διαφαίνεται ότι έχει εκτελέσει αρκετά έργα με παρόμοια ποσοστά έκπτωσης (μάλιστα σε τέσσερα εξ αυτών το ποσοστό έκπτωσης είναι μεγαλύτερο από το 57,14% που δόθηκε για το έργο: «Συντήρηση περιαστικής οδού πόλεως ...»). ... 3. Η εταιρία «...» εκτελεί χωρίς προβλήματα την παρούσα χρονική περίοδο, αλλά εκτέλεσε και στο παρελθόν έργα με παρόμοια ή και μεγαλύτερα ποσοστά έκπτωσης από το 57,14% που δόθηκε για το έργο: «Συντήρηση περιαστικής οδού πόλεως ...». 4. Η προσφερθείσα μέση έκπτωση (57,14%) του προσωρινού μειοδότη οικονομικού φορέα «...» για το έργο: «Συντήρηση περιαστικής οδού πόλεως ...» κρίνεται συμφέρουσα για το Δημόσιο».

17. Επειδή, με την παρέμβασή του, ο παρεμβαίνων υποστηρίζει τα εξής: «6. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η εταιρία μας δεν θα μπορέσει να περαιώσει τις εργασίες του έργου εντός χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών, λόγω άλλων ανειλημμένων υποχρεώσεων της και λόγω αδυναμίας της αναθέτουσας αρχής να εξασφαλίσει τους αναγκαίους πόρους στο σύντομο

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

αυτό χρονικό διάστημα. Η εταιρεία μας έχει υπολογίσει την ολοκλήρωση κατασκευής του έργου σε χρονικό διάστημα έξι μηνών. Ο υπολογισμός αυτού του χρονικού διαστήματος δεν έγινε αυθαίρετα από μας, αλλά βάσει πραγματικών δεδομένων και στοιχείων, τα οποία προκύπτουν από πρόσφατα εκτελεσμένα από εμάς έργα. Συγκεκριμένα, η εταιρεία μας, όπως έχουμε αναφέρει και στην αξιολόγηση της προσφοράς μας έχει εκτελέσει προσηκόντως και έντεχνα παρόμοιο έργο σε χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, το οποίο βρίσκεται σε απόσταση 10 χιλιομέτρων από το εν λόγω έργο. Σε κάθε περίπτωση επισημαίνουμε ότι βάσει του άρθρου 88 παρ. 5α του Ν. 4412/2016 το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών που αναφέρουμε στην αιτιολόγησή μας θα συμπεριληφθεί ως χρόνος στην σύμβαση που θα υπογράψει και τυχόν μη τήρηση του θα επιφέρει εις βάρος της εταιρίας τις προβλεπόμενες από το νόμο συνέπειες (π.χ. έκπτωση αναδόχου, κατάπτωση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, επιβολή ποινικών ρητρών κλπ.). Συνεπώς ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η εταιρία μας δεν θα ολοκληρώσει τις εργασίες εντός έξι (6) μηνών είναι απορριπτέος ως αορίστως προβαλλόμενος και ως αβάσιμος».

18. Επειδή με το υπόμνημά του ο προσφεύγων υποστηρίζει τα εξής: «3) Η «....» υποστηρίζει ότι θα υπογράψει Σύμβαση με προβλεπόμενο χρόνο περαίωσης 6 μήνες αντί του συμβατικού των 18 μηνών και μάλιστα, κατ' επιθυμία της, θα υπογράψει τη σύμβαση τον Απρίλιο με χρόνο περαίωσης Σεπτέμβριο, ούτως ώστε στον τόπο του έργου να επικρατούν κατάλληλες καιρικές συνθήκες και να είναι δυνατή η ολοκλήρωσή του σύντομα και χωρίς προβλήματα. Προφανώς δεν προβλέπεται από τα Συμβατικά Τεύχη του έργου να επιλέγει ο ανάδοχος το χρόνο που θα υπογράψει τη σύμβαση και αυτό το γνωρίζει πολύ καλά ο εκπρόσωπος της «....» (και της Αναθέτουσας Αρχής). Ο ισχυρισμός αυτός της «....» προσβάλλει την νοημοσύνη μας. Επικαλείται η «....» ότι "έχει εκτελέσει προσηκόντως και έντεχνα παρόμοιο έργο σε χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, το οποίο βρίσκεται σε απόσταση 10 Km από το εν λόγω έργο". Πράγματι η «....» ανέλαβε την εκτέλεση έργου ασφαλτόστρωσης "ΚΑΘΕΤΟΣ ΑΞΟΝΑΣ ... (Α25): ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ ...".

Απ' όσο γνωρίζουμε η σύμβαση του έργου υπεγράφη στις 27-8-2018. η προσωρινή παραλαβή του έργου υπεγράφη τον Απρίλιο του 2019 και η

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

Οριστική Παραλαβή του έργου υπεγράφη τον Απρίλιο του 2020. ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΓΓΙΣΗΜΑΝΟΥΜΕ ότι πράγματι το έργο ολοκληρώθηκε (σε πρώτη Φάση) σε σύντομο χρονικό διάστημα, αυτό είχε ως αποτέλεσμα, όμως, να παρουσιαστούν ποικίλα προβλήματα, όπως οπές στο οδόστρωμα, που υποχρέωσαν τους κατοίκους του ... να διαμαρτυρηθούν έντονα. Εξαιτίας των παραπάνω ο κύριος του έργου, σε συνεργασία με την «...», υποχρεώθηκαν να ανακατασκευάσουν μεγάλο τμήμα του έργου, ώστε να αποκατασταθούν τα προβλήματα και να πάψουν οι διαμαρτυρίες των κατοίκων του Σιδηροκάστρου. Ο συνολικός χρόνος που απαιτήθηκε για την αποκατάσταση των προβλημάτων που προέκυψαν από την κατασκευή του παραπάνω έργου ξεπέρασε τον αρχικό χρόνο κατασκευής του έργου (4 μήνες) και δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τη δαπάνη που προέκυψε από τις εργασίες αποκατάστασης δεδομένου ότι το τμήμα αυτό αποτελεί μέρος των "εμπιστευτικών στοιχείων" της «...». Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο χρόνος εκτέλεσης του έργου μέσα σε προθεσμία 4 μηνών, δεν έχει σχέση με τον πραγματικό χρόνο των 12 μηνών που απαιτήθηκε έως την πλήρη αποκατάσταση των προβλημάτων του έργου».

19. Επειδή στο άρθρο 7 της ΕΣΥ προβλέπονται τα εξής: «**ΑΡΘΡΟ 7ο : ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.** Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες ή σε διάστημα μικρότερο των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης, να υποβάλλει στην Διευθύνουσα Υπηρεσία για έγκριση χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου, σύμφωνα με το αρθρ. 145 του Ν. 4412/2016. Στο Χρονοδιάγραμμα πρέπει να προβλέπεται τέτοια σειρά εκτέλεσης των εργασιών, ώστε η εκτέλεση μιας εργασίας να μη προκαλεί βλάβη σε άλλη εργασία του όλου έργου. Ο Ανάδοχος παραμένει ο μόνος υπεύθυνος για ζημιές ή βλάβες των έργων που οφείλονται στη σειρά εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, είτε η σειρά αυτή προτάθηκε από τον ίδιο και εγκρίθηκε από την Υπηρεσία, είτε διατάχθηκε από την Υπηρεσία και την αποδέχθηκε ο Ανάδοχος, χωρίς έγγραφες αντιρρήσεις. Το Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου συντάσσεται υποχρεωτικά με τη μορφή δικτυωτής ανάλυσης. Οι αναφερόμενες εργασίες ή ομάδες εργασιών θα είναι - με την ίδια κεφαλαιοποίηση & αρίθμηση - όπως ακριβώς παρουσιάζονται στον προϋπολογισμό ανά διακριτά τμήματα του Έργου. Η χρονική υποδιαίρεση θα είναι ο μήνας και το ετήσιο τρίμηνο (πχ Γ' 2015, Δ'

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

2015 κλπ). Το χρονοδιάγραμμα θα συνοδεύεται από συνοπτικό Οργανόγραμμα του εργοταξίου και αιτιολογική έκθεση - τεκμηρίωση των προβλεπομένων προθεσμιών ανάλογα με το ανθρώπινο & μηχανικό δυναμικό που πρόκειται διατεθεί και τις εκτιμώμενες αποδόσεις σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 145 του Ν. 4412/2016. Ο ανάδοχος θα υποβάλλει επιπρόσθετα, υπεύθυνες δηλώσεις του Ν.1599/85, του ανθρώπινου δυναμικού που αναφέρεται στο οργανόγραμμα, ότι αποδέχονται την θέση στην οποία δηλώθηκαν. Το χρονοδιάγραμμα του Έργου προσαρμόζεται υποχρεωτικά : - στις συμβατικές προθεσμίες, τόσο στις ενδιάμεσες τμηματικές (ενδεικτικές & αποκλειστική) όσο και την τελική (περαίωσης). Προθεσμίες : 1η ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ περαίωσης όλων των εργασιών που αφορούν την υλοποίηση του έργου που ορίζεται σε δεκαοκτώ (18) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης. Το χρονοδιάγραμμα του Έργου, μετά την έγκριση του από την Διευθύνουσα Υπηρεσία καθίσταται Συμβατικό Τεύχος».

20. Επειδή από το άρθρο 7 της ΕΣΥ συνάγεται ότι το χρονοδιάγραμμα του έργου θέτει τις προθεσμίες πέραν των οποίων δεν μπορεί να εκτείνεται το έργο, τόσο κατά τα ενδιάμεσα στάδιά του όσο και κατά την περάτωσή του. Ειδικότερα δε, τίθεται ως αποκλειστική προθεσμία περαίωσης όλων των εργασιών οι δεκαοκτώ (18) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης. Η θέση, ωστόσο, του δεκαοκτάμηνου στο άρθρο 7 ουδόλως σημαίνει ότι δεν μπορεί να συμφωνείται συντομότερος χρόνος για την περαίωση του έργου. Εξάλλου, όπως ρητώς αναφέρεται στο άρθρο 7, ο ανάδοχος υποβάλλει στην διευθύνουσα υπηρεσία για έγκριση το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του Έργου και το οποίο προσαρμόζεται υποχρεωτικά στις συμβατικές προθεσμίες, τόσο στις ενδιάμεσες τμηματικές όσο και την τελική της περαίωσης του έργου, υπό την έννοια ότι το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εν λόγω προθεσμίες και όχι υπό την έννοια ότι με το χρονοδιάγραμμα δεν μπορεί να προτείνεται συντόμευση αυτών των προθεσμιών.

21. Επειδή εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι αορίστως προβάλλεται από τον προσφεύγοντα ότι ο εκτιμώμενος χρόνος κατασκευής των 6 μηνών δεν είναι ρεαλιστικός και δεν τεκμηριώνεται επαρκώς καθόσον δεν προβάλλονται με συγκεκριμένους ισχυρισμούς οι λόγοι που κατά τον ισχυρισμό του προσφεύγοντα δεν είναι εφικτή η πρόταση και το χρονοδιάγραμμα του

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

παρεμβαίνοντος. Επίσης, αορίστως και αναποδείκτως προβάλλεται ότι είναι απίθανη η δυνατότητα του φορέα του έργου να χρηματοδοτήσει το έργο εντός έξι μηνών αντί του προβλεπόμενου χρόνου των δεκαοκτώ μηνών, ενώ σε κάθε περίπτωση ο εν λόγω ισχυρισμός προβάλλεται και αλυσιτελώς αφενός διότι προβάλλεται χωρίς έννομο συμφέρον και αφετέρου διότι και αληθής υποτιθέμενος δεν καθιστά την προσφορά ασυνήθιστα χαμηλή. Ομοίως, αορίστως και αναποδείκτως προβάλλεται από τον προσφεύγοντα ότι είναι αδύνατο το έργο να χρηματοδοτηθεί από τον παρεμβαίνοντα, προκειμένου να ολοκληρωθεί εντός έξι μηνών, καθόσον ουδέν στοιχείο επικαλείται ο προσφεύγων με τρόπο συγκεκριμένο προς θεμελίωση του ισχυρισμού του. Εξάλλου, αορίστως και αναποδείκτως επικαλείται ο προσφεύγων το ανεκτέλεστο του παρεμβαίνοντος, καθόσον δεν προβάλλει με συγκεκριμένους ισχυρισμούς ότι λόγω του ανεκτέλεστου δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στην εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου. Επιπλέον, ο παρεμβαίνων υποστηρίζει ότι έχει εκτελέσει προσηκόντως και έντεχνα παρόμοιο έργο σε χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) μηνών από την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, το οποίο βρίσκεται σε απόσταση 10 χιλιομέτρων από το προκείμενο έργο. Αντίστοιχα δε, ο προσφεύγων προβάλλει ότι η εκτέλεση του έργου που επικαλείται ο παρεμβαίνων σε σύντομο χρονικό διάστημα είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιαστούν ποικίλα προβλήματα, όπως οπές στο οδόστρωμα που υποχρέωσαν τους κατοίκους του Σιδηροκάστρου να διαμαρτυρηθούν έντονα, ότι εξαιτίας των παραπάνω ο κύριος του έργου, σε συνεργασία με την «...», υποχρεώθηκαν να ανακατασκευάσουν μεγάλο τμήμα του έργου, ώστε να αποκατασταθούν τα προβλήματα και να πάψουν οι διαμαρτυρίες των κατοίκων του Σιδηροκάστρου, ότι ο συνολικός χρόνος που απαιτήθηκε για την αποκατάσταση των προβλημάτων που προέκυψαν από την κατασκευή του παραπάνω έργου ξεπέρασε τον αρχικό χρόνο κατασκευής του έργου (4 μήνες) και ότι δεν είναι σε θέση να γνωρίζει τη δαπάνη που προέκυψε από τις εργασίες αποκατάστασης, δεδομένου ότι το τμήμα αυτό αποτελεί μέρος των «εμπιστευτικών στοιχείων» της «...». Οι σχετικοί ισχυρισμοί, όμως, του προσφεύγοντος προβάλλονται αορίστως και αναποδείκτως, καθόσον δεν προβάλλεται με συγκεκριμένα στοιχεία ότι τα όποια προβλήματα τυχόν παρουσιάστηκαν οφείλονταν στο χρονοδιάγραμμα του έργου το οποίο προέβλεπε ως χρόνο περαίωσης τους 4 μήνες, ενώ σε

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

κάθε περίπτωση δεν προβάλλεται ότι, εξαιτίας της επικαλούμενης ως πλημμελούς εκπλήρωσης του έργου, επιβλήθηκαν κυρώσεις από την αναθέτουσα αρχή στον παρεμβαίνοντα.

22. Επειδή ο προσφεύγων υποστηρίζει με την προσφυγή του τα εξής: «ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΟΛΑΒΙΚΟΥ ΟΦΕΛΟΥΣ (άρθρο 53 παρ. 7.θ του Ν.4412/2016) (τα ποσά υπολογίζονται επί του προϋπολογισμού 4.032.258,06 € προ Φ.Π.Α.) Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΕΡΓΟΥ Α1. Εξασφάλιση και διαμόρφωση εργοταξιακών χώρων για την ανέγερση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων, π.χ. γραφείων εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την Εγκύκλιο υπ' αριθ. 9/2017 του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών: 0,05 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την Εγκύκλιο : 2.016,13 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. Α2. Ανέγερση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του αναδόχου ή άλλων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,20 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 8.064,51 €. Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. Α3. Περίφραξη ή / και διατάξεις επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,05 Κόστος που προκύπτει Σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 2.016,13 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. Α4. Εξοπλισμός κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλιση ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,75 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 30.241,93 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. Α5. Απομάκρυνση κυρίων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο :

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

0,15 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 6.048,39 €
Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη Α6.
Κινητοποίηση (εισκόμιση στο εργοτάξιο) του εξοπλισμού γενικής χρήσης,
όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου, και αποκινητοποίηση
(αποκόμιση) με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης (κατ'
αντιστοιχία με τα Β.5 και Β.6 κατωτέρω). Προτεινόμενο ποσοστό κόστους
σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,05 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με
την ως άνω Εγκύκλιο : 2.016,13 €. Από την αιτιολόγηση της ... δεν
τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. Α7. Διάθεση μέσων ατομικής
προστασίας.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,02
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 806,45 €
Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη Α8.
Δαπάνες επισκόπησης των μελετών του έργου
Α9. Δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας /
Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας). Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με
την ως άνω Εγκύκλιο : 0,30 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω
Εγκύκλιο : 12.096,77 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται
επαρκώς μειωμένη δαπάνη Α10. Φόροι – Κρατήσεις υπέρ τρίτων επί του
Προϋπολογισμού προσφοράς 1.502.646,60 €... Α11. Εγγυητικές Επιστολές
Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,30
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 12.096,77 € Από
την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. Α12.
Ασφάλιση Έργου.

Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,50
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 20.161,29 €
Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.
Α13. Δαπάνες προσυμβατικού σταδίου
Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,08
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 3.225,81 €
Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.
Α14. Τα επισφαλή γενικά έξοδα πάσης φύσεως και οι δαπάνες
δημοσιοποίησης των στοιχείων του έργου. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους
σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,70 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

την ως άνω Εγκύκλιο : 28.225,81 €. Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.

ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α (Σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017) : 138.332,85 €

B. ΧΡΟΝΙΚΩΣ ΣΥΝΗΡΤΗΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ B1. Χρήση - λειτουργία των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,70 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 28.225,81 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.

B2. Προσωπικό γενικής επιστασίας και διοίκησης αναδόχου. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 4,00 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 161.290,32 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. (Από την ... υπολογίζεται κόστος για δύο μηχανικούς, ενώ σύμφωνα με την ΕΣΥ και το άρθρο 139 του Ν. 4412/2016 "Προκειμένου για έργα προϋπολογισμού πάνω από τρία εκατομμύρια (3.000.000,00) ευρώ, η αναλογία αυτή καθορίζεται τουλάχιστον σε τρεις (3) τεχνικούς ανάλογων προσόντων". Επίσης δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία για τις αμοιβές των μηχανικών).

3. Νομική υποστήριξη. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,06 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 2.419,35 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.

B4. Εξωτερικοί τεχνικοί σύμβουλοι με ad hoc μετάκληση. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,24 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 9.677,42 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.

B5. Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού B2 π.χ. χρήση αυτοκινήτων. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,60 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 24.193,55 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.

B6. Λειτουργία μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,30 Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 12.096,77 € Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.

B7. Μετρήσεις γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς και λοιπούς όρους και λήψη μέτρων για την

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

συμμόρφωση προς αυτούς.
Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,20
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 8.064,52 €
Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη. B8.
Συντήρηση του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο.
Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,25
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 10.080,64 €
Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη B9.
Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος και
κόστος δέσμευσης καταθέσεων για εγγυητικές.
Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 0,80
Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο : 32.258,06 €
Από την αιτιολόγηση της ... δεν τεκμηριώνεται επαρκώς μειωμένη δαπάνη.
B10. Το αναλογούν, σε σχέση με την συμμετοχή του έργου στον κύκλο
εργασιών της επιχείρησης, κόστος έδρας επιχείρησης ή / και λειτουργίας
κοινοπραξίας. Προτεινόμενο ποσοστό κόστους σύμφωνα με την ως άνω
Εγκύκλιο : 2,20. Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την ως άνω Εγκύκλιο :
88.709,67 € ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Β (σύμφωνα με την Εγκύκλιο 9/2017) :
377.016,11 € ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ Α+Β Κόστος που προκύπτει σύμφωνα με την
Εγκύκλιο 9/2017 : 515.348,96 € Υπολογισθέν Έμμεσο κόστος από την
ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΤΕΒΕ : 106.233,95 € ΔΙΑΦΟΡΑ : 409.115,01 €
Το ποσό αυτό της διαφοράς υπερκαλύπτει από μόνο του το προσδοκώμενο
κέρδος της ... και αρκεί, χωρίς άλλο, για να καταστήσει ζημιογόνο και,
συνεπώς, απορριπτέα την προσφορά της:
ΕΣΟΔΑ σύμφωνα με την προσφορά της ... (με ΓΕ +ΟΕ) : 1.502.646,60 €
ΕΞΟΔΑ (Άμεσο κόστος) : 1.511.812,60 € (1.298.515,80+213.296,80) ΕΞΟΔΑ
(Έμμεσο κόστος) : 515.348,96 € (106.233,95+409.115,01) ΖΗΜΙΑ :
524.514,96 € Η πραγματική ζημία που θα έχει η ... σε περίπτωση που
αναδειχθεί ανάδοχος
και κατασκευάσει το έργο ανέρχεται στο ποσό των 524.514,96 € και κατά
συνέπεια θα πρέπει να απορριφθεί η αιτιολόγησή της και για τον πρόσθετο
λόγο της παράλειψης αιτιολόγησης της εργασίας με Α.Τ. 18. Σημειωτέο ότι
στον Προϋπολογισμό Μελέτης η εργασία με Α.Τ. 18 προϋπολογίζεται με

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

δαπάνη 901.700,00 € (127.000*7,10 πλέον ΓΕ & ΟΕ 18%) και Φ.Π.Σ. 24%».

23. Επειδή ο παρεμβαίνων υποστηρίζει με την παρέμβασή του τα εξής: «5. Ως προς το έμμεσο κόστος. Η κατά το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 κλήση των διαγωνιζομένων προς αιτιολόγηση των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών δε συνεπάγεται περιορισμούς στον τρόπο αιτιολογήσεως των ανωτέρω προσφορών, αλλά οι διαγωνιζόμενοι που υπέβαλαν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές μπορούν να επικαλεσθούν προς αιτιολόγηση μιας τέτοιας προσφοράς οποιοδήποτε στοιχείο που, κατ' αυτούς, θεμελιώνει ευνοϊκές για τον προσφέροντα συνθήκες, οι οποίες δικαιολογούν την οικονομία που ο προσφέρων προβάλλει ότι επιτυγχάνει με την συνδρομή τους. Στην παρούσα περίπτωση η εταιρία μας για τον προσδιορισμό του κονδυλίου των γενικών εξόδων και του εργολαβικού της οφέλους δεν προσέφυγε στην εφαρμογή της εγκυκλίου 9/2017, όπως εσφαλμένα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Έλαβε υπόψη της την εγκύκλιο 9/2017, όπως αναφέρει στην από 22.10.2021 Τεχνική έκθεση - αιτιολόγηση προσφοράς, και προέβη στον υπολογισμό τους βάσει των ειδικών συνθηκών που της επιτρέπουν να εξοικονομεί δαπάνες σε σχέση με τα προβλεπόμενα στην εγκύκλιο 9/2017. Η προσφεύγουσα, χωρίς να αντικρούσει τον υπολογισμό του έμμεσου κόστους στον οποίο προέβη η εταιρία μας, ισχυρίζεται ότι αυτός θα έπρεπε να διενεργηθεί αποκλειστικά και μόνο με τις παραδοχές της εγκυκλίου και τα αναφερόμενα σ' αυτήν ποσοστά. Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Κατά την αιτιολόγηση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς δεν αποκλείεται η εκ μέρους του διαγωνιζόμενου επίκληση και απόδειξη της συνδρομής για την εταιρία του ειδικών συνθηκών εν όψει των οποίων δύναται να εξοικονομεί πόρους. (Δ. Εφ. Αθ. 148/2020). Ο ισχυρισμός αυτός της προσφεύγουσας ότι η εγκύκλιος 9/2017 είναι υποχρεωτικής εφαρμογής είναι αβάσιμος για τους ακόλουθους λόγους: α) Στην διάταξη του άρθρου 88 παρ. 6 ν. 4412/2016 προβλέπεται η έκδοση κανονιστικής Εγκυκλίου που να αφορά, ειδικά, στην διαδικασία ελέγχου των αιτιολογήσεων, η οποία, μάλιστα, δεν θα έχει υποχρεωτική εφαρμογή, καθόσον, ρητώς, ορίζεται, πως οι αναθέτουσες αρχές θα μπορούν να αποστούν από τα σε αυτή διαλαμβανόμενα. Αν ο κανονιστικός νομοθέτης επιθυμούσε να ρυθμίσει ενιαία την διαδικασία των αιτιολογήσεων, αν δηλαδή έκρινε απαραίτητο όλοι οι προσφέροντες να δικαιολογούν με συγκεκριμένο

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

τρόπο το έμμεσο κόστος της εργολαβίας, θα έκανε, ασφαλώς, χρήση της εν λόγω, ειδικής, νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως και δεν θα ρύθμιζε το ζήτημα μέσω (ερμηνευτικής) Εγκυκλίου περί «παροχής διευκρινίσεων αναφορικά με την ορθή εφαρμογή του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ του Ν. 4412/2016» (βλ. προοίμιο της υπόψη Εγκυκλίου), β) Αλλωστε, όπως αναφέρεται στην εν λόγω Εγκύκλιο, ακόμα και το (άσχετο με τις αιτιολογήσεις) ζήτημα στο οποίο αυτή αφορά, δεν ρυθμίστηκε οριστικά και με ενιαίο τρόπο, που να μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους τους διαγωνισμούς. Αντίθετα, στο σώμα της, επισημαίνεται ότι «πρόκειται για μια πρώτη αδρή προσέγγιση για την κατανομή των επιμέρους ποσοστών του έμμεσου κόστους του έργου δηλαδή των Γενικών Εξόδων και του Εργολαβικού Οφέλους, που έγινε με βάση κάποιες μέσες συνθήκες, δηλαδή το έργο προϋπολογισμού της τάξεως 1.000.000 συμβατική διάρκειας 12 μηνών». Συνεπώς, δεν είναι δυνατό «μια πρώτη αδρή προσέγγιση», να θεωρηθεί δεσμευτική για όλες τις αναθέτουσες αρχές και για όλους τους διαγωνιζόμενους γ) Σε κάθε περίπτωση, πέραν του γεγονότος ότι περιλαμβάνει κατηγοριοποίηση ορισμένων γενικών εξόδων η οποία δύναται να αξιοποιηθεί για την παρουσίαση των αιτιολογικών εκθέσεων, η υπόψη Εγκύκλιος, είναι, κατά τα λοιπά, απρόσφορη για τον υπολογισμό του έμμεσου κόστους των εργολαβιών. Κατ' αρχάς, το ζήτημα του έμμεσου κόστους δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί ενιαία για όλους τους διαγωνισμούς, καθόσον εξαρτάται, σε σημαντικό βαθμό, από τις ειδικές προβλέψεις που ισχύουν για την κάθε συγκεκριμένη δημοπρασία. Πράγματι, από τα τεύχη δημοπράτησης προβλέπονται, κατά κανόνα, και πρόσθετες απαιτήσεις, που επιδρούν στο έμμεσο κόστος, πλην όμως εξαρτώνται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε υπό ανάθεση σύμβασης και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν - κατηγοριοποιηθούν και για όλες τις υπόλοιπες. Αν λοιπόν, η εφαρμογή της ανωτέρω Εγκυκλίου ήταν υποχρεωτική, θα απαλλάσσονταν οι διαγωνιζόμενοι από την υποχρέωση να αιτιολογήσουν, ενδεχομένως, σημαντικές παραμέτρους αύξησεως του έμμεσου κόστους, αφού θα αρκούσε μόνο η επίκληση των γενικών κατηγοριών δαπανών που προβλέπονται από αυτήν. Αντιστρόφως, οι διαγωνιζόμενοι θα υποχρεούντο να συνυπολογίσουν και δαπάνες, οι οποίες, λόγω εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών, δεν επιβαρύνουν το έμμεσο κόστους τους. Κατόπιν των ανωτέρω ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η αιτιολόγηση του έμμεσου κόστους του έργου από την

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

εταιρία μας είναι εσφαλμένη γιατί δεν εφαρμόσαμε για τον υπολογισμό του την δήμενη υποχρεωτικής εφαρμογής εγκύκλιο 9/2017 είναι απορριπτός».

24. Επειδή η Εγκύκλιος 9/2017 περί ανάλυσης γενικών εξόδων έργου και εργολαβικού οφέλους δεν θεσπίζει υποχρεωτικό κανόνα δικαίου, όσον αφορά τη σύνταξη των προσφορών (ΑΕΠΠ 813/2020). Τούτο σημαίνει ότι οι προσφέροντες μπορούν να υπολογίσουν τις τιμές προσφοράς τους και το ανά περίπτωση κόστος τους με άλλον τρόπο, αφού λάβουν υπόψη και τις δικές τους ιδιαιτερότητες, ικανότητες ή τα ειδικότερα στοιχεία της εκτέλεσης, αντίθετη δε ερμηνεία θα προσέκρουε στην αυτονόητη αρχή της ιδιωτικής ελευθερίας, που συνδέεται εξάλλου με τον προστατευτέο κατ' άρθρο 18 παρ. 1 Ν. 4412/2016 αποτελεσματικό ανταγωνισμό (ΑΕΠΠ 813/2020).

25. Επειδή στην προκειμένη περίπτωση ο παρεμβαίνων, όπως προδήλως προκύπτει από τον αντίστοιχο πίνακα έμμεσου κόστους που υπέβαλε με την αιτιολόγησή του, υπολόγισε το έμμεσο κόστος, χωρίς, όμως, να ακολουθήσει την εγκύκλιο 9/2017, ενώ ούτε ο προσφεύγων προβάλλει ότι ο παρεμβαίνων ακολούθησε την εν λόγω εγκύκλιο. Αντιθέτως προβάλλει ότι όφειλε να την ακολουθήσει και ότι το γεγονός και μόνο ότι δεν την ακολούθησε καθιστά την προσφορά του απορριπτέα. Με βάση δε την εγκύκλιο και τα εκεί προβλεπόμενα ποσοστά ο προσφεύγων υπολογίζει ότι το κόστος για τα σταθερά έξοδα έργου ανέρχεται στο ποσό των 138.332,85 ευρώ και το κόστος για τα χρονικώς συντηρημένα έξοδα ανέρχεται στο ποσό των 377.016,11 ευρώ, ήτοι προστιθέμενα το έμμεσο κόστος ανέρχεται στο ποσό των 515.348,96 ευρώ. Δεδομένου ότι το υπολογισθέν από τον παρεμβαίνοντα έμμεσο κόστος ανέρχεται στο ποσό των 106.233,95 ευρώ, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι κατά τη διαφορά, ήτοι το ποσό των 409.115,01 ευρώ η προσφορά του παρεμβαίνοντος καθίσταται ζημιογόνος καθόσον υπερκαλύπτεται το προσδοκώμενο εργολαβικό κέρδος του παρεμβαίνοντος. Με αυτά τα δεδομένα, όμως, και τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος ως προς το έμμεσο κόστος του παρεμβαίνοντος τυγχάνει απορριπτός ως αβάσιμος και ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση. Και τούτο διότι, ο παρεμβαίνων δεν ακολούθησε τη δομή της εγκυκλίου, ως είχε αυτή τη δυνατότητα, και άρα δεν όφειλε να υπολογίσει για τον προσδιορισμό του έμμεσου κόστους τα ποσοστά της επικαλούμενης εγκυκλίου. Σε κάθε περίπτωση, όμως, ο σχετικός ισχυρισμός

Αριθμός Αποφάσεων: Σ955/2022

προβάλλεται και αορίστως καθόσον δεν προβάλλονται εντέλει ως προς το έμμεσο κόστος ειδικοί και συγκεκριμένοι ισχυρισμοί με βάση τα κονδύλια που ο παρεμβαίνων πράγματι υπολόγισε και τα οποία παραθέτει στον πίνακα έμμεσου κόστους που υπέβαλε. Ενόψει των ανωτέρω, ο μόνος ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι όφειλε ο παρεμβαίνων να ακολουθήσει τη δομή της εγκυκλίου προβάλλεται αβασίμως.

25. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

26. Επειδή, η παρέμβαση πρέπει να γίνει δεκτή

27. Επειδή πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προσφυγή

Δέχεται την παρέμβαση

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 24 Ιουνίου 2022 και εκδόθηκε αυθημερόν στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΚΑΝΑΒΑ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ